

ÅPNING AV KONFERENSEN.

Ole K. Sara, NOR's formann ønsket forsamlingen velkommen. Reinforskerne i Norden har alltid ønsket kontakt. Det nordiske samarbeide på dette området er nå realisert i NOR.

NOR skal:

- initiere og formidle kontakt
- initiere og formidle samarbeid
- initiere iverksettelse av forskningsresultatene.

Sara ba om at man ville huske at hovedtanken bak forskning og bak NOR er å virke til beste for reindriftsnæringen, selv om det kan være nyttig å komme sammen for å drøfte fag. Resultatene skal helst gi praktiske resultater i praktisk reindrift.

I dette arbeidet gir personlige kontakter et godt grunnlag for videre samarbeid.

INNLEDNINGSFÖREDRAG.

Timo Helle

VINTERKATASTROFER INOM RENSKÖTSELN I FINLAND :
FORLUSTER OCH DERAS FOREBYGGANDE .

Samandrag.

Artikeln behandlar förekomsten av katastrofvintrar inom renskötelsen i Finland. Särskild uppmärksamhet fästs vid

sambandet mellan vinterkatastrofer och betesmarkernas situation, katastrofernas inverkan på renens populationsdynamik samt de metoder som används för att förebygga katastrofer.

En renkatastrof har definierats som en situation, där antalet renar (över 1-åriga och kalvar) stannar 20% under genomsnittet av de två föregående årens renantal. I vinterkatastroferna under renskötselsåren 1970/71 - 1980/81 förlorades 4.5 % av det totala renantalet. Förlusterna var störst i nordligaste Lappland, där det inte finns alternativ föda till renlaven (hänglav och tillskottsutfodring) såsom i renskötselområdets södra och mellersta delar.

I Kaldoaivi renbeteslag i Utsjoki, som granskas närmare, är kalvprocenten beroende av hur väl renarna klarar sig över vintern ($r = 0.62$, $n = 11$, $p < 0.05$). Mellan kalvarnas slaktvikt på förvintern och kalvprocenten förekommer också en positiv korrelation ($r = 0.79$, $n = 7$, $p < 0.05$). Under svåra vintrar är hanrenarnas dödlighet relativt sett större än honrenarnas.

Vinterkatastrofer kan förebyggas genom att minska renantalet och genom att inrikta slakten på populationens mest riskfyllda del. Det har visat sig att den mest effektiva metoden är tillskotts- och nöutfodring. Under normalår användas under 1970-talet till tillskottsutfodring 0.5 - 1.5 miljoner kg torrt hö, d.v.s. 5.9 - 12.5 kg per ren över ett år. Med intensiv utfodring i inhägnader skötte man under normala vintrar 10 - 16 % av renstammen. Tillskottsutfodring och skötsel i inhägnader är vanligast i renskötselområdets södra och mellersta delar, där man kan få det nödvändiga fodret från egna marker.

(Artikkelen i sin helhet blir publicerad i Rangifer nr. 1, 1982).